

voltam ezzel az izzó, hűséges, halkszavú és szenvedéseket ismerő lángelmével. Úgy éreztem, hogy maga Magyarország szól rajta keresztül hozzám és általam Finnországhoz. Éreztem szívem mélyén: mennyit kellett szenvednie, dolgoznia, hinnie, remélnie és imádkoznia nemzetemnek, hogy megérhessem ezt a pillanatot. Megéreztem, hogy ő, a magyar nép leánya, ott űrzi lelke mélyén mindazt a fájdalmat és vágyakozást, amely betölti a magyarság szívét. Ösztönösen megsejtettem, hogy édesanyja és előimádkozója nemzetének. Amikor keblemre szorítottam, megéreztem benne egy egész nemzet — a testvérnemzet — szívének dobogását.

Nem valódi a halál ilyen emberrel szemben: inkább csak látszólagos. Csak más vidékre költözik az ilyen lélek: olyan tájra, ahová egy évezred leforgása alatt átszenderült ezernyi ezer dicső magyar. Páratlan kilátás nyílik onnan messzi évszázadokra és távoli nemzedékekre. Ott élnek népük szerelmesei és előimádkozói kimondhatatlan fényességben és hűségesen teljesítik mindörökké földi életükben megkezdett magasztos teendőiket.

Maila Talvio.

AMIT KAPOTT, ELAJÁNDÉKOZTA.

Életének utolsó éveiben ismertem csak Tormay Cecilt. Beteg szíve akkor már nem bírta az élet iramát; többnyire Mátraházán élt, Budapestre ritkán és csak kevés időre jött. Ő maga tisztában volt állapota súlyosságával. Tudta, hogy kevés ideje van hátra és minél hamarabb emészti fel még megelévő erejét, annál gyorsabb léptekkel közeledik a vég.

Valahányszor alkalmat adott arra, hogy láthassam, hosszan beszélgettünk. Ő volt az, ki kedvet ébresztett bennem arra, hogy magam is megpróbálkozzam az írás művészetével. Bátorított, önbizalmat adott.

Abban az időben választotta őt a Népszövetség a szellemi együttműködés bizottsága tagjává. A híres Madame Curie helyét foglalta el. Nem kis megtiszteltetés érte ezzel a beválasztással a magyar kultúrát. Képviselőtet kaptunk olyan nemzetközi egyesülésben, melynek irányításában a franciáknak kimagasló szerep jutott.

Tormay Cecile egy pillanattig sem vesztegelt a dicsőség fényében. Azon gondolkodott, hogy miként válhat ez a kitüntetés, mely őt érte, nemzetének hasznára. Amit kapott, azt ajándékozásra akarta fordítani. Összeköttetéseit, személyes varázsát arra használta fel, hogy harcoljon a magyar szellem termékeinek beengedéséért a szomszéd államokba. Idehaza gyűjtötte, kímélte erejét: künn, Genfben, tékozolta, pazarolta azt a keveset, amely még tartotta benne az életet. Kiutazása minden alkalommal életveszedelemmel járt, de ő vállalta a kockázatot magyar nemzetéért.

Nem érte ugyan őt küzdelem közben a halál, mint Apponyi Albertet, a nagy magyar aggastyánt, de a csatázók sorából dőlt ki ő is.

A nagy magyar ásszony, kinek frissen hantolt sírjára, mi dolgozó társak, letesszük a visszaemlékezés kis csokrait, sokat adott nemzetének, maga azonban szegény volt. Boldog akkor lesz Magyarország, ha gyermekei ezt a példát követve, sokat adnak a hazának, de tőle keveset kérnek.

Villani Lajos.